

Cod ECLI ECLI:RO:CABUC:2019:177.000916

Dosar nr. 4041/2/2019

R O M Â N I A
CURTEA DE APEL BUCUREȘTI
SECȚIA A IX-A CONTENCIOS ADMINISTRATIV ȘI FISCAL
SENTINȚA CIVILĂ NR. 916
Ședința publică de la 09.12.2019
Curtea constituită din:
PREȘEDINTE: ANDREEA-CECILIA MIHAI
GREFIER: DELIA-ADINA ȘTEFAN

Pe rol judecarea cauzei de contencios administrativ și fiscal privind pe reclamantul **CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU STUDIEREA ARHIVELOR SECURITĂȚII** în contradictoriu cu pârâtul **ȘTOI ION** având ca obiect „*constatarea calității de lucrător/colaborator al securității*”.

Dezbaterile orale ale părților au fost consemnate în încheierea de ședință din data de **18.10.2019** ce face parte integrantă din prezenta, când instanța având nevoie de timp pentru a delibera a amânat pronunțarea la data de **30.10.2019, 11.11.2019, 25.11.2019 și 09.12.2019** când a pronunțat următoarea sentință:

C U R T E A

Prin cererea de chemare în judecată înregistrată pe rolul Curții de Apel București – Secția a IX a Contencios Administrativ și Fiscal la data de 12.07.2019 formulată de reclamantul **CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU STUDIEREA ARHIVELOR SECURITĂȚII** în contradictoriu cu pârâtul **ȘTOI ION** a solicitat constatarea calității de colaborator al Securității în ceea ce îl privește pe domnul **ȘTOI ION**.

În motivarea acțiunii, s-au învederat următoarele:

În fapt, pârâtul ocupă funcția de consilier local în cadrul Consiliului Local Bălteni, comuna Perieți, județul Olt. Conform prevederilor art. 3 lit. g), coroborat cu art. 5 alin. 1 teza II din Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 24/2008 privind accesul la propriul dosar și deconspirarea Securității, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 293/2008, Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității verifică din oficiu, sub aspectul constatării calității de lucrător al Securității sau de colaborator al acesteia, persoanele care au candidat, au fost alese sau numite în demnitățile ori în funcțiile prevăzute la art. 3 lit. b)-h).

Astfel cum rezultă și din cuprinsul notei de constatare nr. DI/1/1476/24.10.2018, domnul **ȘTOI Ion**, cojocar cu lucrul la domiciliu, în corn. Perieți, jud. Olt. a fost recrutat în calitate de informator de I.J. OLT, Serviciul 1, pentru „înlocuirea surselor de informare cu randament scăzut, precum și pentru încadrarea pe a doua linie informativă a persoanelor care sunt contactate numai cu o singură sursă.” A întocmit și semnat olograf, la data de 05.02.1985, un Angajament. A preluat nume conspirativ „**TEȘEDAN ARON**” (1985-1989).

În concluzie, solicită constatarea existenței calității de colaborator al Securității în ceea ce îl privește pe domnul **ȘTOI Ion**, analizând relevanța, în lumina prevederilor art. 2 lit. b din O.U.G. nr. 24/2008, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 293/2008, a materialelor reținute în nota de constatare nr. DI/1/1476/24.10.2018. Astfel, pentru colaborarea prin furnizare de informații trebuie îndeplinite cumulativ următoarele condiții:

1. Informațiile furnizate Securității să se refere la activități sau atitudini potrivnice regimului totalitar comunist.

Astfel, din nota informativă din data 01.03.1985, care se regăsește în dosarul altei persoane, respectiv I 148658 (D.S.), întocmită și semnată olograf cu numele conspirativ „TEȘEDAN ARON”, referitoare la nivelul de trai și lipsa alimentelor din România comunistă.

„Sursa vă informează despre numitul D.S. este pensionar de stat. Din discuțiile purtate cu el, acesta spune că nu este mulțumit că s-a luat hotărâre de a se da pâinea bază de cartelă, că cei de la țară muncesc munca câmpului și tot ei nu beneficiază de pâine. El mai afirmă că cei care muncesc în cadrul C.A.P. li se dă prea puține cereale la zile muncă.” (dosarul nr. 1148658, voi. 3, fila 33);

Este de notorietate faptul că Securitatea monitoriza cu atenție orice comentariu legat de condițiile de trai din România, cunoscut fiind faptul că regimul urmărea promovarea ideii că statul comunist era forma superioară de organizare politică și socială, în care toate persoanele aveau un nivel de viață ridicat, iar meritul pentru această stare de fapt se datora în exclusivitate partidului și „conducătorului suprem”.

Este evident că asemenea comentarii legate de lipsa alimentelor reprezintă atitudini potrivnice regimului totalitar comunist. De altfel, este de notorietate faptul că, anii '80 au fost guvernați de o politică restrictivă în toate domeniile, inclusiv în cel alimentar. Potrivit Raportului final al Comisiei Prezidențiale pentru Analiza Dictaturii Comuniste din România „sfârșitul anilor 1980 a coincis cu accentuarea politicii represive, inclusiv în plan economic. Cu sprijinul unor specialiști din domeniul sănătății/.../ și din alte sectoare, conducerea PCR, și în primul rând Nicolae Ceaușescu au luat decizii cu grave consecințe în planul vieții cotidiene a cetățenilor României: penuria artificială organizată statal, reducerea dramatică a consumului de electricitate pentru uzul cetățenilor, dar nu numai, justificarea pe baze fals științifice a unor politici deliberate de înfometare a populației. /.../ Obsesia lui Nicolae Ceaușescu și a camarilei sale, izvorâtă înainte de toate dintr-o filozofie autarhică, de a achita, într-un interval foarte scurt, întreaga datorie externă (de peste 8 miliarde de dolari), a dus la deteriorarea accelerată a bazei tehnologice a economiei, a industriei turistice și a condițiilor de viață. /.../ Cozile Interminabile, soldate întotdeauna cu rezultate incerte, au devenit viața de zi cu zi a cetățenilor români.” (Raport final - Comisia Prezidențială pentru Analiza Dictaturii Comuniste din România, 2006 - București, f. 424).

Importanța, pentru organele de Securitate, a materialului informativ furnizat de către domnul ȘTOI Ion, rezultă și din sarcinile și măsurile dispuse acestuia de către ofițerul de legătură:

Nota ofițerului: „D.S. este cunoscut ca fost legionar, lucrat în S.I.P. Este semnalat cu comentarii ostile. Sarcini: Față de ce persoane face comentarii negative. Ce comentarii face în legătură cu măsurile luate de statul nostru pe plan intern. Măsuri: Se vor face propuneri de atenționare. /.../” (dosarul nr. 1148658, voi. 3, f. 33);

Pe cale de consecință, furnizarea unor informații de această natură, se referă la activități îndreptate împotriva regimului comunist.

Consideră că, pentru argumentele expuse, prima condiție impusă de legiuitor în constatarea calității de colaborator, este asigurată.

2. Informațiile prevăzute la punctul 1 să vizeze îngrădirea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Arată că și această condiție este asigurată deoarece, nu se poate reține că furnizarea unor informații de asemenea natură nu a fost făcută conștient, având reprezentarea clară a faptului că relatări ca cea prezentată anterior nu rămâneau fără urmări.

Altfel spus, prin furnizarea acestor informații, pârâtul a conștientizat că asupra persoanei la care s-a referit în delațiunea sa se pot lua măsuri de urmărire și verificare (încălcarea dreptului la viață privată) și, prin urmare, a vizat această consecință.

În concluzie, informațiile furnizate de către domnul ȘTOI Ion au vizat îngrădirea dreptului la viață privată prevăzut de art. 17 din Pactul Internațional cu privire la Drepturile Civile și Politice, respectiv a dreptului la libertatea de exprimare prevăzut de art. 28 din Constituția României din anul 1965, coroborat cu art. 19 din Pactul Internațional privind Drepturile Civile și Politice.

În drept.: art. 3 lit. g), art. 2 lit. b), art. 5 alin. 1, art. 8 lit. a), art. 11 alin. 1 ale Ordonanței de Urgență a Guvernului nr. 24/2008 privind accesul la propriul dosar și deconspirarea Securității, aprobată cu modificări și completări prin Legea 293/2008, coroborate cu art. 31 alin. 1 și art. 35 alin. 5, lit. a din Regulamentul de organizare și funcționare al C.N.S.A.S. adoptat prin Hotărârea nr. 2/2008, precum și pe dispozițiile articolului 194 al Codului de Procedură Civilă.

Prin întâmpinare formulată în cauză, pârâțul ȘTOI ION a solicitat respingerea acțiunii ca neîntemeiată.

În motivarea întâmpinării, s-au învederat următoarele:

În fapt, prin cererea de chemare în judecată se solicita constatarea calității de colaborator al Securității al paratului Ștoi Ion, apreciindu-se că ar fi îndeplinite cumulative condițiile prev. de art. 2 lit. b din OUG nr. 24/2008.

În fapt, se motivează că din cuprinsul Notei de constatare nr. DI/I/1476/24.10.2018 ar reieși că a fost recrutat în calitate de informator de II Olt, Serviciul I, întocmind și semnând olograf, la data de 05.02.1985, un Angajament, preluând numele conspirativ de „Tessedan Aron”.

Se reține că în nota informativă din 01.03.1985 ce ar fi fost întocmită și semnată olograf de reclamant, nota ce se regăsește în dosarul unei alte persoane, ar fi informat că persoana respectivă, (DS): „nu era mulțumit că s-a luat hotărârea de a se da pâinea pe baza de cartela, că cei de la țară muncesc munca câmpului și tot ei nu beneficiază de pâine și că celor care muncesc în cadrul CAP li se da prea puține cereale la zile de muncă”.

Se apreciază importanța materialului informativ furnizat de parat ca urmare a sarcinilor și măsurilor dispuse acestuia de ofițerul de legătură, în sensul că se vor face propuneri de atenționare.

Însă trebuie reținut faptul că nu au fost produse consecințe negative asupra persoanei care i-ar fi putut periclită siguranța sa sau a familiei sale și persoana respectivă nu a suferit niciun fel de prejudicii.

Mai mult decât atât, arată că se face referire la o singură nota informativă, nota ce a fost atașată la dosarul cauzei, nota care prezintă în mod succint o situație foarte cunoscută în regimul comunist.

Consideră că modul de expunere și informare ce rezultă din respectiva nota informativă nu reprezintă informații furnizate Securității ce ar fi vizat îngrădirea dreptului la viață privată prev. de art. 17 din Pactul Internațional cu privire la Drepturile Civile și Politice, precum și dreptul la liberă exprimare prev. de art. 28 din Constituția României din anul 1965 coroborat cu art. 19 din Pactul Internațional privind Drepturile Civile și Politice.

Potrivit art. 2 lit. b din OUG nr. 24/2008 are calitatea de colaborator al Securității - persoana care a furnizat informații, indiferent sub ce formă, precum note și rapoarte scrise, relatări verbale consemnate de lucrătorii Securității, prin care se denunțau activitățile sau atitudinile potrivnice regimului totalitar comunist și care au vizat îngrădirea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Din înscrisurile comunicate consideră că nu rezultă că activitățile desfășurate au adus atingere drepturilor fundamentale ale omului, nu au avut consecințe negative asupra persoanei respective, de fapt nu a avut niciun fel de consecințe, persoana respectivă și-a desfășurat activitatea în mod normal și corespunzător oricărei alte persoane din regimul respectiv.

Pe de altă parte, se apreciază existența calității de informator al Securității numai în baza informațiilor cu privire la o singură persoană, iar informațiile furnizate erau de notorietate (cum ar fi lipsa alimentelor, introducerea cartelei la procurarea alimentelor), astfel încât nu au privit elemente ce ar îngrădi drepturile și libertățile fundamentale ale omului.

Arată că perioada a fost relativ scurtă în care au fost furnizate informațiile, iar pe de altă parte nu a fost stimulat sau recompensat, după cum rezultă din nota de constatare atașată cererii de chemare în judecată, activitatea desfășurată fiind restrânsă și fără consecințe asupra vreunei persoane.

Pentru toate aceste considerații, solicită respingerea acțiunea formulată ca neîntemeiată, și constatarea că nu sunt îndeplinite condițiile legale prevăzute de art. 2 lit. b din OUG nr. 24/2008 privind constatarea calității de colaborator al securității, informațiile furnizate nu au vizat activități sau atitudini potrivnice regimului totalitar comunist și nu au vizat îngrădirea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, neproducând consecințe negative asupra persoanei despre care s-ar fi furnizat acele informații.

Analizând actele și lucrările dosarului, Curtea constată că în cauză sunt îndeplinite condițiile prevăzute de art. 2 lit. b) din OUG nr. 24/2008, pentru a se constata calitatea pârâtului de colaborator al Securității, motiv pentru care prezenta acțiune este întemeiată și urmează a fi admisă, pentru următoarele considerente:

Cu titlu preliminar, Curtea reține că în preambulul O.U.G. nr. 24/2008 se arată că „în perioada de dictatură comunistă, cuprinsă între 6 martie 1945-22 decembrie 1989, puterea comunistă a exercitat, în special prin organele securității statului, parte a poliției politice, o permanentă teroare împotriva cetățenilor țării, drepturilor și libertăților lor fundamentale”.

Din analiza preambulului și a prevederilor OUG nr. 24/2008 rezultă că rațiunea adoptării acestui act normativ derivă din necesitatea cunoașterii de către membrii unei societăți postcomuniste a fostului regim totalitar, depășirii nivelului organizatoric, intelectual și moral impus de un sistem caracterizat prin structuri și moduri de gândire inadecvate, respectării drepturilor omului și a libertăților fundamentale, creării unei culturi politice autentice și a unei societăți civilizate, verificării a posteriori a comportamentului persoanelor care în prezent candidează pentru sau ocupă demnități ori funcții publice (aflându-se în situația de a fi garanții Constituției și ai democrației) ori dețin titluri care implică o dimensiune morală primordială, legea neavând un scop punitiv și neînstituind o responsabilitate penală a celor în privința cărora se va constata că au fost lucrători sau colaboratori ai Securității.

Sub aspectul care interesează în cauză, Curtea reține că OUG nr. 24/2008 urmărește scopul de deconspirare, indicat în preambul, a persoanelor care au contribuit la instrumentarea dosarelor întocmite de Securitate sau care au efectuat activitățile prevăzute de actul normativ respectiv, prin consemnarea publică (publicarea în Monitorul Oficial al României, Partea a III-a, și punerea la dispoziția mijloacelor de informare în masă de către reclamantul C.N.S.A.S.) a celor care ocupă demnitățile sau funcțiile enumerate în art. 3, precum și a celor care își manifestă intenția de a candida pentru alegerea sau numirea în aceste demnități sau funcții publice, actul normativ antrenând doar eventuale consecințe de ordin moral în privința celor care au încălcat drepturile și libertățile fundamentale ale altora în perioada dictaturii comuniste.

Prin urmare, rolul instanței investite cu soluționarea unei acțiuni în constatarea calității de colaborator sau, după caz, de lucrător al Securității, nu este acela de a stabili vinovații, de a aplica pedepse și de a le individualiza, nerealizând o justiție retributivă, ci doar de a verifica, pe baza copiilor certificate de pe documentele aflate în arhiva reclamantului C.N.S.A.S. și a probelor administrate de pârât, întrunirea cumulativă a condițiilor prevăzute de lege pentru existența calității în discuție, rațiunea legii și rolul instanței fiind în acord cu principiile stabilite prin jurisprudența C.E.D.O., ca expresie a celor mai înalte idei despre justiție și echitate (a se vedea hotărârea de Mare Cameră pronunțată la data de 16.03.2006 în cauza Zdanoka contra Letoniei; decizia de inadmisibilitate din 22.11.2001 în cauza Knauth contra Germaniei).

Așadar, prin reglementarea prevăzută de OUG nr. 24/2008, legiuitorul a urmărit deconspirarea prin consemnarea publică a persoanelor care au participat la activitatea de poliție politică comunistă, fără să promoveze răspunderea juridică a acestora și fără să creeze premisele unei forme de răspundere colectivă, pentru simpla participare la activitatea serviciilor de informații, în condițiile lipsei de vinovăție și a vreunei încălcări a drepturilor omului și a libertăților fundamentale în fiecare caz în parte (în același sens pronunțându-se și Curtea Constituțională prin decizia nr. 530/09.04.2009, publicată în Monitorul Oficial nr. 430/24.06.2009).

În cauza de față, Curtea reține că, în cursul anului 1985, pârâtul Ștoi Ion, de profesie cojocar cu lucru la domiciliu în com. Perieți, jud. Olt, a fost recrutat ca informator de I.J. Olt Serviciul 1 pentru înlocuirea surselor de informare cu randament scăzut, precum și pentru încadrarea pe a doua linie informativă a persoanelor care sunt contactate numai cu o singură sursă. La data de 05.02.1985 pârâtul a semnat un Angajament olograf, iar din rapoartele și notele informative depuse la dosarul cauzei rezultă că pârâtul a preluat numele conspirativ „TEȘEDAN ARON” (fila 42, 43).

Curtea observă că pârâtul nu a contestat faptul că ar fi scris și semnat angajamentul și nota informativă depuse la dosar (filele 42, 43, 94).

În drept, Curtea reține că potrivit art. 2 lit. b) din OUG nr. 24/2008 privind accesul la propriul dosar și deconspirarea Securității, aprobată cu modificări prin Legea nr. 293/2008, *prin colaborator al Securității se înțelege persoana care a furnizat informații, indiferent sub ce formă, precum note și rapoarte scrise, relații verbale consemnate de lucrătorii Securității, prin care se denunțau activitățile sau atitudinile potrivnice regimului totalitar comunist și care au vizat îngrădirea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului. (...) Colaborator al Securității este și persoana care a înlesnit culegerea de informații de la alte persoane, prin punerea voluntară la dispoziția Securității a locuinței sau a altui spațiu pe care îl deținea, precum și cei care, având calitatea de rezidenți ai Securității, coordonau activitatea informatorilor.*

Așadar, prima condiție ce trebuie îndeplinită pentru a se constata că o persoană a avut calitatea de colaborator al Securității este aceea ca această persoană să fi furnizat informații, indiferent sub ce formă, precum note și rapoarte scrise. A doua condiție vizează calitatea informației furnizate, în sensul că prin aceste informații se denunțau activitățile sau atitudinile potrivnice regimului totalitar comunist. A treia condiție se referă la efectele furnizării informațiilor, în sensul că au vizat îngrădirea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Din probele administrate în cauză de reclamant, reiese că cele trei condiții impuse de dispozițiile legale precitate sunt îndeplinite, pe parcursul colaborării cu organele de Securitate, pârâtul furnizând informații sub formă de note scrise despre numitul cunoscut ca fost legionar, care făcuse comentarii legate de lipsa alimentelor.

În raport de conținutul înscrisurilor depuse la dosarul cauzei, Curtea reține că, prin informațiile furnizate, pârâtul a denunțat atitudini considerate a fi potrivnice regimului totalitar. Așa cum în mod corect a susținut reclamantul, este de notorietate faptul că anii '80 au fost guvernați de o politică restrictivă în domeniul alimentar, de natură să conducă la înfometarea populației. Aceste aspecte au fost reținute și în Raportul final al Comisiei Prezidențiale pentru Analiza Dictaturii Comuniste din România. Prin urmare, denunțurile făcute de pârât, cu privire la comentariile numitului aveau aptitudinea de a conduce la îngrădirea drepturilor și libertăților fundamentale ale persoanei denunțate (dreptul la libertate, la integritate fizică și psihică, dreptul la liberă exprimare), persoana denunțată riscând să fie chemată de organele de securitate la interogatorii (fiind de notorietate practicile dure de interogare ale agenților de securitate, care includeau adesea violențe fizice și psihice asupra celor interogați), să fie amenințată în diverse moduri astfel încât să nu își mai exprime public opiniile legate de regimul comunist sau chiar să sufere o condamnare la închisoare.

De asemenea, Curtea observă că interpretările gramaticală, logico - sistematică și teleologică ale prevederilor legale anterior indicate, conduc la concluzia certă că nu este necesar, pentru ca o persoană să fie încadrată în categoria colaboratorilor poliției politice, ca activitatea acesteia să fie adus efectiv atingere drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, fiind suficient ca ea să fi fost îndreptată împotriva acestor drepturi și libertăți și să fi fost aptă să le aducă atingere.

Activitatea concretă a pârâtului, astfel cum rezultă din materialul probator, a determinat o supraveghere îndeaproape a persoanei despre care dăduse informații (filele 94, 95). În plus, din rapoartele informative depuse la dosar rezultă că activitatea de colaborator desfășurată de pârât a fost apreciată de organele de Securitate.

Nu în ultimul rând, instanța observă că în cauză nu sunt incidente dispozițiile art. 2 lit. b) teza a II-a din OUG nr. 24/2008, care reglementează o situație de excepție în care persoana care a furnizat informații Securității nu este considerată colaborator.

În acest sens, Curtea reține că, fiind o normă de excepție, prevederile art. 2 lit. b) teza a II-a din OUG nr. 24/2008 sunt de strictă interpretare și aplicare, neputând fi extinse și la alte situații de fapt ce nu se circumscriu direct normei legale. De asemenea, Curtea reține că, pentru a fi incidente aceste prevederi, este necesar ca informațiile să fi fost cuprinse în declarații, procesele-verbale de interogatoriu sau de confruntare, date în timpul anchetei și procesului, în stare de libertate, de reținere ori de arest, pentru motive politice privind cauza pentru care a fost fie cercetată, fie judecată și condamnată. Or, în cauza de față, pârâtul nu a fost judecat și condamnat pentru motive politice, nefiind îndeplinită situația premisă prevăzută de textul legal anterior citat.

În aceste împrejurări, Curtea, în urma analizei cererii în raport de ansamblul probator administrat în cauză, apreciază că CNSAS, în calitate de reclamant, a făcut dovada susținerilor sale, astfel încât urmează să constate calitatea pârâtului de colaborator al Securității.

Așadar, fiind îndeplinite în cauză toate condițiile legale evocate anterior, Curtea apreciază că prezenta acțiune este întemeiată, urmând a o admite, în temeiul art.11 raportat la art.2 lit.b din OUG 24/2008, și a constata calitatea pârâtului de colaborator al Securității în sensul legii.

**PENTRU ACESTE MOTIVE,
ÎN NUMELE LEGII,
HOTĂRĂȘTE:**

Admite cererea formulată de reclamantul **CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU STUDIAREA ARHIVELOR SECURITĂȚII** cu sediul în Sector 3, București, Str. Matei Basarab, nr.55-57 în contradictoriu cu pârâtul **ȘTOI ION** cu domiciliul în județ Olt.

Constată că pârâtul a fost colaborator al Securității în sensul art. 2 alin. b din O.U.G. nr. 24/2008.

Cu drept de recurs în termen de 15 zile de la comunicare; cererea de recurs se depune la Curtea de Apel București – Secția a IX-a.

Pronunțată public, prin punerea soluției la dispoziția părților prin mijlocirea grefei instanței, azi, 09.12.2019.

**PREȘEDINTE,
ANDREEA-CECILIA MIHAI**

**GREFIER,
DELIA-ADINA ȘTEFAN**

**ROMÂNIA
CURTEA DE APEL BUCUREȘTI
SECȚIA**

Red. Jud. ACM/27.01.2020
Lucrat ...

Prezența copie, fiind conformă cu originalul aflat în dosarul acestei instanțe Nr. 4041/2/2019 se legalizează de noi

Curtea de Apel București
Secția a IX-a
Depunerea pâr. resp.
Recursului ca neputând
fi admis
Decizia 4041/2/2019
Decizia 1264/303.222.